

NARAVOSLOVJE IN TEHNIKA

RAZVOJ ŽIVIH BITIJ

Si kdaj raziskoval:

- * koliko je stara Zemlja?
- * katera so bila prva živa bitja?
- * kaj je vplivalo na razvoj živih bitij?
- * zakaj so živa bitja tako raznolika?
- * zakaj so izumrli dinozavri?
- * kaj so fosili?

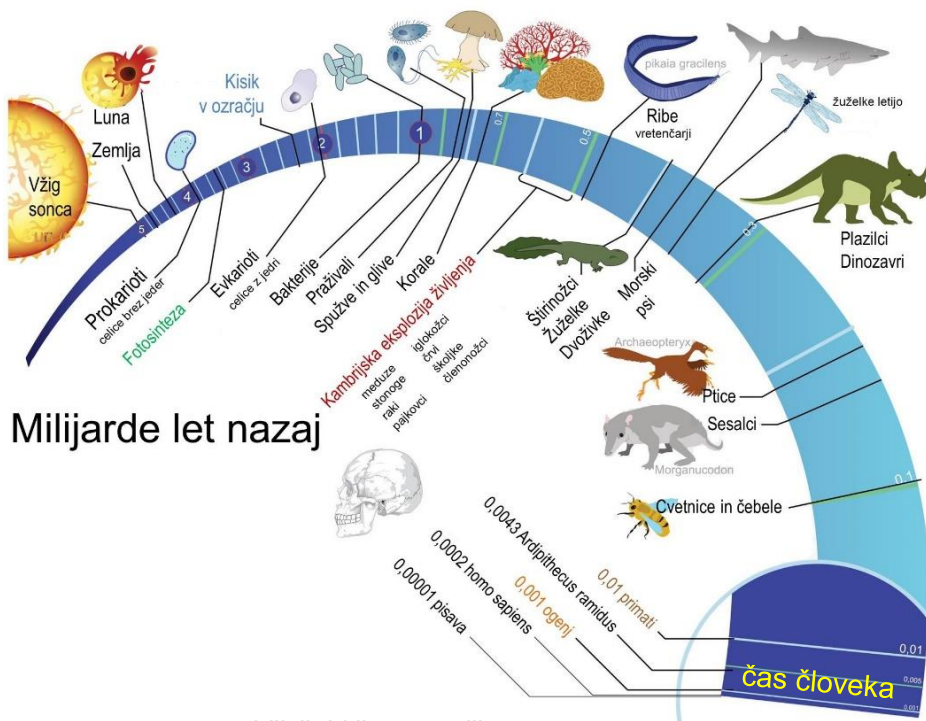
Oglej si posnetek: <https://www.youtube.com/watch?v=fdPKlrdUC0w>

Tako bi lahko na kratko odgovorili na zgornja vprašanja:

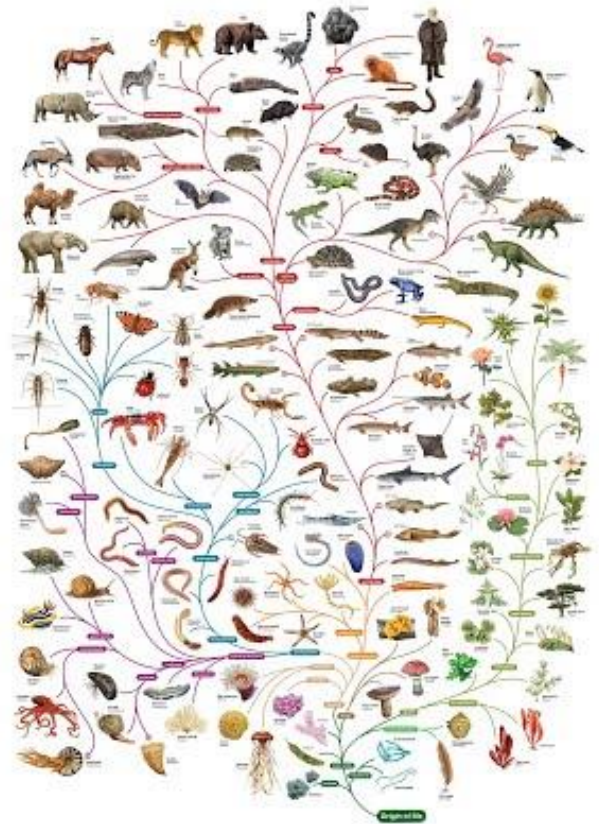
- * **Naš planet** je star približno **4,6 milijarde** let.
- * **Prve vrste** živih bitij naj bi nastale **pred 3,8 milijarde let** v **vodi**. To so bila mikroskopsko majhna bitja, ki so iz **ene same celice** in **obstajajo še danes**.
- * **Okolje se na Zemlji ves čas spreminja**. Za spremembe je potreben čas - stoletja, tisočletja, celo milijoni let. Skozi čas so **nastajale različne vrste živih bitij**. Vrsto sestavljajo bitja, ki imajo skupne lastnosti in se med seboj razmnožujejo. Nekatera so bila zelo majhna, nekatera pa zelo velika. Tako je še danes. Živa bitja so **naselila** kopno in vode.
- * **Bitja se spreminjajo** zaradi **rasti in prilagajanja okolju**, v katerem živijo. Če se okolju in spremembam **ne prilagodijo, izumrejo**. To pomeni, da jih na Zemlji ni več. Še vedno nastajajo nove vrste. Uspešne se ohranijo in razvijajo naprej, neuspešne izumrejo. Znanstveniki ocenjujejo, da je na Zemlji **med 3 in 30 milijonov različnih vrst živih bitij**. Do danes so jih poimenovali približno 1,4 milijona.
- * Primer izumrlih vrst so **dinozavri**. Na Zemlji so živeli 140 milijonov let. Izumrli so pred 65 milijoni let. Še danes ne vemo natančno, zakaj se je to zgodilo. Eden od bolj verjetnih vzrokov je trk velikanskega meteorita na Zemljo, ki je dinozavrom življenjsko okolje zelo spremenil.
- * O izumrlih vrstah nam pričajo **fosili**. To so **ostanki živih bitij**, ki jih najdemo v kamenju, pesku, blatu, vulkanskem pepelu ... Iz fosilov znanstveniki sklepajo, kakšna so bila bitja, ki jih danes več ni, kako so živela, s čim so se prehranjevala, kako so se skozi čas spreminjala ...

Oglej si slike **razvoja živih bitij na Zemlji**.

razvoj živih bitij na Zemlji

poenostavljeno drevo razvoja živih bitij po Darwinu

Fosili so okameneli ostanki živih bitij.

fosilizirano ogradje amonita

žaba stara 99 milijonov let v jantarju

fosilizirano okostje dinosavra

Med **žive fosile** uvrščamo rastline in živali, ki so živele že pred več kot milijoni let in se do danes skoraj niso spremenile.

okapi

kljunaš

ginko

Preberi snov v učbeniku od strani 98 do 100.

Zapiši v zvezek:

Naslov: **RAZVOJ ŽIVIH BITIJ**

Datum: 27. 5.

Naš planet je star približno 4,6 milijarde let.

Prva živa bitja – enoceličarji – so nastala v morju pred 3,8 milijardami let.

Za spremembe je potreben čas – stoletja, tisočletja, celo milijoni let. Skozi čas so nastajale različne vrste živih bitij. Vrsto sestavljajo bitja, ki imajo skupne lastnosti in se med seboj razmnožujejo. Živa bitja so prilagodila življenju na kopnem in v vodi.

Danes na Zemlji živijo rastline in živali, ki jih nekoč ni bilo. Živa bitja se ves čas spreminjajo in prilagajajo okolju, v katerem živijo. Če se okolju in spremembam ne prilagodijo, izumrejo. Primer izumrlih vrst so dinozavri.

O izumrlih vrstah dokazujejo fosili. To so okameneli ostanki živih bitij, ki jih najdemo v kamenju, pesku, blatu, vulkanskem pepelu, jantarju ...

Če želiš, lahko svojim zapisom dodaš tudi kakšno sliko.

ZA RADOVEDNE ...

- * Izdelaj svoj fosil. (U, str. 99)
- * Poišči živi fosil in ga slikaj.
- * Razišči, kaj pomeni arheologija in kaj raziskuje?

Vabljeni na današnji ZOOM ob 9. uri.

učiteljica Katja